

ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟ-ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Κινηματογράφος και Ιστορία: Διδάσκοντας με τη δύναμη του οπτικοακουστικού μηνύματος

A. Οργάνωση

Χρήστος Δερμεντζόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής Ανθρωπολογίας της Τέχνης, Τμήμα Πλαστικών Τεχνών και Επιστημών της Τέχνης, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (Επιστημονικός Υπεύθυνος)

Έλλη Λεμονίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια Νεότερης και Σύγχρονης Ελληνικής και Ευρωπαϊκής Ιστορίας, Τμήμα Διαχείρισης Πολιτισμικού Περιβάλλοντος και Νέων Τεχνολογιών, Πανεπιστήμιο Πατρών (Επιστημονική Υπεύθυνη)

Έλενα Μανιάτη, Phd, Σχολική Σύμβουλος 25^{ης} Περιφέρειας Π. Ε. Αττικής

Μαρία Κωττούλα, Phd, Σχολική Σύμβουλος Φιλολόγων Β' Αθήνας

B. Γενικό πλαίσιο του Προγράμματος

Στο πλαίσιο της παιδαγωγικής - επιστημονικής καθοδήγησης και υποστήριξης των εκπαιδευτικών, προγραμματίζεται η διεξαγωγή Επιμορφωτικού-Ερευνητικού Προγράμματος με θέμα ***Κινηματογράφος και Ιστορία: Διδάσκοντας με τη δύναμη του οπτικοακουστικού μηνύματος***, για το σχολικό έτος 2016-2017.

Το Πρόγραμμα απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς και στοχεύει, κυρίως, σε εκείνους οι οποίοι διδάσκουν το γνωστικό αντικείμενο της Ιστορίας, είναι προαιρετικό, χωρίς δαπάνη για το δημόσιο και θα περιλαμβάνει οκτώ (8) απογευματινές τρίωρες επιμορφωτικές συναντήσεις. Οι επιμορφώσεις θα πραγματοποιούνται από εξειδικευμένους επιστήμονες στις επιμέρους θεματικές ενότητες.

Η πρώτη φάση του Προγράμματος για το σχολικό έτος 2016-2017 προγραμματίζεται να ξεκινήσει στις αρχές Δεκεμβρίου 2016 και να ολοκληρωθεί στο τέλος Φεβρουαρίου 2017.

Γ. Στοχοθεσία του επιμορφωτικού προγράμματος

Βασική παραδοχή του επιμορφωτικού προγράμματος αποτελεί η άποψη ότι η δημιουργία συνθηκών διερευνητικής μάθησης, στο πλαίσιο ενός επικοινωνιακού διδακτικού περιβάλλοντος, βοηθά τους μαθητές να αποκτήσουν ιστορική γνώση, να διαμορφώσουν στάσεις και να αναπτύξουν δεξιότητες προσέγγισης και διαχείρισης του ιστορικού υλικού.

Ως εκ τούτου, σε μια εποχή κατά την οποία ο ρόλος της εικόνας, ως μέσου για τη μετάδοση της πληροφορίας και τη διαμόρφωση της αντίληψης για τον κόσμο, είναι σημαντικότερος σε σχέση με κάθε άλλη εποχή στο παρελθόν, η αξιοποίηση του εργαλείου αυτού στην εκπαιδευτική διαδικασία είναι ζωτικής σημασίας, τόσο για τη μετάδοση της γνώσης με τρόπο οικείο στην καθημερινή ζωή των διδασκομένων, όσο και για την πληρέστερη γνωστική τους κατάρτιση, η οποία εκ των πραγμάτων οφείλει πλέον να προσαρμόζεται στις σύγχρονες ανάγκες και ιδιαιτερότητες.

Στο πλαίσιο αυτό, η χρήση του Κινηματογράφου, αλλά και της Φωτογραφίας, στην εκπαιδευτική διαδικασία παρουσιάζει μια σειρά από πλεονεκτήματα, καθώς αξιοποιεί στο έπακρο τον ιδιαίτερα δυναμικό και αποδεδειγμένα επιδραστικό χαρακτήρα των μέσων αυτών, συμβάλλοντας ουσιαστικά στον οπτικό και ακουστικό γραμματισμό των διδασκομένων και στην ανάπτυξη των αναγκαίων κριτικών δεξιοτήτων για την ορθή πρόσληψη των ταινιών, καθώς και κάθε συναφούς με αυτές επικοινωνιακού εργαλείου.

Βάσει ειδικών μελετών που έχουν γίνει για το θέμα, η χρήση του Κινηματογράφου στη διδακτική πράξη προσφέρει μια ιδανική διασύνδεση λόγου και εικόνας που λειτουργεί προσθετικά ως προς τη μάθηση, ενώ διευκολύνει την πολύπλευρη και διαθεματική προσέγγιση, καθώς και τη σύνδεση μεταξύ ποικίλων επιστημών.

Για όλους τους λόγους, προτείνεται η διεξαγωγή κύκλου σεμιναρίων για το θέμα αυτό, τα οποία θα απευθύνονται σε εκπαιδευτικούς. Στα σεμινάρια θα συμμετάσχουν, ως εισηγητές, ειδικοί του χώρου του κινηματογράφου και ερευνητές με ειδίκευση στη διδακτική αξιοποίηση του μέσου, οι οποίοι θα παρουσιάσουν σειρά προτάσεων για τη χρήση της κινηματογραφικής εικόνας στο πλαίσιο της διδακτικής διαδικασίας και θα συζητήσουν με τους εκπαιδευτικούς για επιμέρους πτυχές της διαδικασίας αυτής.

Όσον αφορά στο ερευνητικό μέρος του Προγράμματος, θα διερευνηθούν κυρίως οι στάσεις και οι απόψεις των εκπαιδευτικών για το μάθημα της Ιστορίας με ερωτηματολόγια και στοχευμένες ομάδες εργασίας (focus groups). Τα ερωτηματολόγια έχουν σχεδιαστεί, ως προέκταση των ημιδομημένων συνεντεύξεων των focus groups με στόχο τη συγκέντρωση στοιχείων σχετικά με τη διδασκαλία του ιστορικού μαθήματος, την καταγραφή των προβληματισμών και των προτάσεων των εκπαιδευτικών.

Επομένως, το Επιμορφωτικό-Ερευνητικό Πρόγραμμα στοχεύει αφ' ενός στον οπτικό εγγραμματοτισμό των εκπαιδευτικών και στην εκπαίδευσή τους, προκειμένου να διδάξουν το μάθημα της Ιστορίας με όρους σύγχρονης διδακτικής μεθοδολογίας και παιδαγωγικής και αφ' ετέρου στην αποκωδικοποίηση της έννοιας της ιστορικής γνώσης και κατανόησης ώστε η σχολική Ιστορία, η οποία νοηματοδοτείται από μια σειρά μετατοπίσεων σε ιστοριογραφικό και διδακτικό επίπεδο, να αντιμετωπίζεται με τρόπο ευρύ και κριτικό.

Δ. Ενότητες του επιμορφωτικού προγράμματος

Πεδίο αναφοράς του προγράμματος είναι η αξιοποίηση του κινηματογράφου, αλλά και της φωτογραφίας, στην εκπαιδευτική διαδικασία, με επιμέρους ζητήματα τις ιστοριογραφικές, παιδαγωγικές και διδακτικές μετατοπίσεις, καθώς και την ανάπτυξη αντίστοιχου παιδαγωγικού και διδακτικού περιβάλλοντος για την πρόσληψη και κατανόηση του ιστορικού λόγου.

Ως θεματικοί άξονες του κύκλου σεμιναρίων προτείνονται ενδεικτικά οι ακόλουθοι:

- 1. Ο Κινηματογράφος ως αντικείμενο και ως υποκείμενο της Ιστορίας.**
- 2. Ο Κινηματογράφος ως ιστοριογραφικό τεκμήριο.**
- 3. Από τη Φωτογραφία στον Κινηματογράφο: συγκλίσεις και αποκλίσεις.**
- 4. Σχέση Ιστορίας και Κινηματογράφου μέσα από ενδεικτικά παραδείγματα της ελληνικής και διεθνούς φιλομορφίας.**
- 5. Διάκριση μύθου και ιστορικής πραγματικότητας στις ιστορικές ταινίες (ταινίες εποχής).**
- 6. Ανθρωπολογικές παρατηρήσεις σε ταινίες του σύγχρονου ελληνικού κινηματογράφου.**
- 7. Διδακτική αξιοποίηση ταινιών τεκμηρίωσης (ντοκιμαντέρ). Είδη και προϋποθέσεις.**
- 8. Ταινίες μικρού μήκους: Ένα πολυδύναμο μέσο αμφίδρομης χρήσης.**
- 9. Σύγχρονος ελληνικός κινηματογράφος: Με τη ματιά ενός κινηματογραφιστή.**
- 10. Ψηφιακή Ιστορία στο διαδίκτυο.**